

Jyväsiihen toimintakertomus 2022

Ihmisten
kokoisille
ideoille!

"Jyväsräihän toiminnan tarkoituksena on kannustaa toiminta-alueensa (Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Uurainen) asukkaita, yrityksiä ja yhteisöjä toimimaan alueen kehittämiseksi ja maaseudun elinvoiman parantamiseksi sekä lisätä maaseudun kehittämiseen liittyvää osaamista ja kokemusten vaihtoa."

1. Strategian toteuttaminen vuonna 2022

1.1. Strategian tavoitteiden toteumatilanne

Jyväsräihän Yritteliäät kylät -strategiaa on toteutettu vuoden 2022 aikana rahoituskausien välisen siirtymäkauden rahoituksella. Jyväsräihän paikallisen kehittämissstrategian painopisteet Uudistuva yrittäjyys, Yhteisöllisyys ja yhteistyö, Ympäristö ja asuinviihtyvyys sekä Kansainvälisyydellä menestykseen toteutuvat rahoituksen sekä tulos- ja tuotostavoitteiden osalta hyvin.

Vuonna 2022 uusia hakijoita oli 45 %. Yritystukea myönnettiin 3 yritykselle, joista 2 oli uusia tuensaaajia. Rahoitus painottui kehittämishankkeisiin, ja yhteensä 9 hanketta sai myönteisen hankepäättöksen. Näistä kuusi oli kehittämishankkeita, kaksi investointeja ja yksi Jyväsräihän hallinnoima Virtaateemahanke, jonka kautta tukea sai 13 yhdistysten pientä investointia. Teemahankkeen kautta saatiin hakemuksia yhdeksältä sellaiselta yhdistykseltä, jotka eivät aiemmin ole saaneet Leader-rahoitusta. Muiden hakijoiden joukossa oli 8 uutta hakijaa. Kaiken kaikkiaan vuoden aikana hakemuksia käsiteltiin 39 kappaletta.

Myönnetty kokonaisrahoitus painopisteittäin	Uudistuva yrittäjyys	Yhteisöllisyys ja yhteistyö	Ympäristö ja asuinviihtyvyys	Kansainvälisyydellä menestykseen	Yhteensä
2015	289 014 €	791 637 €	211 584 €		1 292 235 €
2016	517 762 €	158 604 €	366 912 €		1 043 278 €
2017	264 833 €	48 133 €	422 332 €	39 854 €	775 152 €
2018	250 942 €	171 323 €	204 472 €		626 737 €
2019	263 277 €	245 887 €	140 900 €	111 046 €	761 112 €
2020	354 273 €	208 046 €	97 281 €	41 283 €	700 884 €
2021	765 754 €	552 174 €	402 111 €	40 760 €	1 760 800 €
2022	115 279 €	329 389 €	217 595 €		662 263 €
Yhteensä	2 705 855 €	2 175 804 €	1 845 592 €	232 943 €	6 960 198 €
Toteuma prosentteina	39 %	31 %	27 %	3 %	
Ohjelmakauden tavoite	30 %	30 %	30 %	10 %	

1.2. Strategian toteuttaminen ja rahoitetut hankkeet

Vuoden 2022 aikana Jyväsiin hallitus puolsi yhteensä 458 196,48 euron tukia yritysten ja yhdistysten hankkeille, joiden kokonaiskustannukset olivat yhteensä 662 263,23 €. Käsittelyyn saapui Hyrrän kautta yhteensä 17 hanketta, joista ennen hallituskäsittelyä peruttiin kaksi hakemusta. Kolme rahoitushakemusta sai kielteisen päätöksen. Virtaa-teemahankkeeseen tuli 22 hakemusta, joista 13 valittiin rahoitettavaksi.

Rahoitusta myönnettiin kolmeen yrityksen investointiin Jyväskylään, Muurameen ja Laukaaseen. Yleishyödyllisiä kehittämishankkeita rahoitettiin kuusi kappaletta ja yleishyödyllisiä investointihankkeita kaksi kappaletta. Koko Jyväsiin toiminta-alueella kehittämishankkeista toimii kaksi: Suomen nuorisoseurojen Kylätalo 2.0 -hanke ja IkiOma ikä ry:n IkiOma ArkiLuonto -hanke. Jyväsiin 4H-yhdistyksen nuorison pelinkehityshanke Find your nature -hanke toteutuu Jyväskylässä ja Muuramessa. Lumikiitäjät ry. investoi moottorikelkkaan ja reittihöylään, ja hoitaa reittejä koko Jyväsiin alueella. Muut yleishyödylliset kehittämis- ja investointihankkeet toimivat yhden kunnan alueella. Lisäksi Virtaa-teemahankkeessa valittiin rahoitettavaksi 13 alahanketta, joista 7 oli Jyväskylästä, 4 Laukaasta, 1 Muuramesta ja 1 Uraisilta. (Liite 2)

Ohjelmakauden määrälliset tavoitteet	Tavoite	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	toteuma	
Rahoitetut hankkeet (ml. teema-alahankkeet), joista	90 kpl	11	31	25	25	19	21	42	22	+++	
* teemahankkeita	10 kpl	1	1	-	2	1	-	1	1		
* nuorten suunnittelemat / toteuttamat	20 kpl	4	7	9	10	8	3	2	2	+++	
* kulttuurihankkeita	10 kpl	2	2	2	1	2	2	5	1	+	
* kv-hankkeita	5 kpl	0	0	1	0	1	1	1	0	-	
* muille rahoittajille siirretyt	10 kpl	1	1	1	6	1			3	++	
Rahoitetut yritykset (ml. yritysryhmiin kuuluvat yritykset)	90 kpl	6	6	10	6	14	15	10	3		
* muille rahoittajille siirretyt	20 kpl	2	1	1	3	4	3	2	3		
Hankehakijat, yhteisöt ja yritykset, joista	160 kpl	35	20	25	31	33	20	40	38	+++	
* nuorisojärjestöjä	20 kpl	9	2	7	9	6	2	2	4	+++	
* uusia hakijoita	30 %	77 %	83 %	53 %	40 %	50 %	60 %	45 %	45 %	+++	
Uudet yritykset	30 kpl	3	3	1	3	2	1	1	1	-	
Uudet työpaikat	40 kpl	3	6	4,5	10	12	5	6	1	+++	
Säilytetyt työpaikat	50 kpl	4	18	17,5	7	15	9	4	3	+++	
Hankkeissa tehty talkootyö	40 000 h	209	35 690	7957	14 578	6647	3082	3168	1705	+++	
Ympäristöä parantavat toimet	10 kpl	2	6	5	1	3	16	32	7	+++	
Kunnostetut lähi-liikunta-alueet, luonto- tai ulkoilureitit, joista	10 kpl	1	4	12	5	4	-	8	4	+++	
nuorten tarpeiden mukaan	5 kpl	1	2	5	2	2	-	4	2	+++	
Kunnostetut / säilytetyt / varustellut rakennukset	30 kpl	1	7	4	4	6	2	19	8	+++	
Hankkeisiin osallistuvat organisaatiot	100	343					82	71	97	39	+++

Esimerkkejä hyvistä raportointivuonna rahoitetuista hankkeista (perustelut alleviivattuina)

Action Sports Park (194571), Jyväskylän Freestyle seura

Jyväskylän Freestyle seuran esiselvityshankkeessa kartoitetaan Action Sports Parkin rakentamista Laajavuoren Vuorilammen alueelle. Liikunta-alue edistäisi Action Sports -lajien harrastusmahdollisuuksia varsinkin kesäaikaan. Alueella pystyisi harjoittelemaan kesällä talvilajeja, kuten lumilautailua, laskettelua ja freestylehiihtoa, sekä kesälajeista mm. BMX-pyöräilyä, skuuttausta ja uimahyppyä. Tavoitteena on luoda malli, joka mahdollistaa nykyaikaisen ja turvallisen harjoittelun aloittelijoista kilpaurheilijoihin.

Find your nature (193695), Jyvässeudun 4H-yhdistys ry

Find your nature -hanke kehittää luonto- ja kalastusaiheista harrastustoimintaa Jyvässeudulla. Tavoitteena on luoda uudenlainen harrastustoiminta yhteistyössä paikallisten luonto- ja kalastusseurojen sekä kansainvälisten toimijoiden kanssa. Hankkeessa perustetaan luonto- ja kalastuskerhoja sekä järjestetään erilaisia retkiä. Nuorille tuodaan tietoa myös lähiruuan merkityksestä ilmastonmuutokseen sekä omaan talouteen ja terveyteen. Nuorille myös opetetaan, kuinka luonto ja kalastus voivat olla oman 4H-yritystoiminnan aiheina.

Kiertotaloutta kyliin (193214), Väentupa ry

Hankkeessa kehitetään malli Laukaan sivukylille vietävän hävikkiruuan jakamisen sekä hävikkiruoka- ja kestävän kehityksen tietoisuuden lisäämisestä. Mallin avulla tarjotaan vapaaehtoistyötä kylien asukkaille tilaisuuksissa ja mahdollistetaan hävikkiruuan saaminen heikossa asemassa oleville. Hankkeeseen voi osallistua voi myös ruokalahjoittajan roolissa. Yhteisöllisyys ja sosiaalinen osallisuus lisääntyvät vapaaehtoistyön myötä.

Kylätalo 2.0 (194303), Suomen Nuorisoseurat

Kylätalo 2.0 -hankkeessa järjestetään nuorille kyläläisille pöytäroolipeli-, keräilykorttipeli- ja lautapeliryhmiä sekä digityöpajoja kaikenikäisille. Hankkeen tavoitteena on luoda kyliin digiosaamista sekä valjastaa kylä- ja seurantalot sosiaalisen harrastustoiminnan käyttöön. Toiminta luo erilaisia hyödyllisiä taitoja alueen asukkaille, esimerkiksi nuorille sosiaalisia työkaluja ja ikääntyneemmille digitaitoja arjessa pärjäämiseen.

Hangasjärvi varautuu talveen (211762), Pohjoisen Korpilahden yhteistyöyhdistys

Pohjoisen Korpilahden yhteistyöyhdistys ry (Poko) vastaa Jyväskylän kaupungin ainoasta erämaa-eräkämpäalueesta Hangasjärven rannalla. Alueella on retkeilijöitä ympäri vuoden. Retkikämpälle rakennetaan uusi aurinkopaneelijärjestelmä, joka tuottaa nykyajan tarpeiden mukaisesti riittävästi sähköä valaistukseen. Myös tilojen lämpöeristämiseen kiinnitetään huomiota. Hanke lisää suosittuun retkikämpän turvallisuutta ja käyttömukavuutta.

IkiOma ArkiLuonto - luonto, lähiajattelu ja yhteisöt ikääntyvien hyvinvoinnin tukena (211858), IkiOma Iki ry

Tiedonvälityshankkeessa vuorovaikutteista viestintää, yhteiskehittämistä ja tiedon saavutettavuutta parantamalla lisätään ikääntyvien hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä syventämällä niin ikääntyvien itsensä kuin paikallisten yhteisöjen ja toimijoiden ymmärrystä luontosuhteen merkityksestä ja mahdollisuuksista vakiinnuttaa luonto osaksi omaa arkea.

Moottorikelkan ja reittihöylän valinta (211496), Lumikiitäjät ry

Yhdistykselle hankitaan kalustoa moottorikelkkauraston ylläpitämiseen ja huoltoon, merkkaus- ja siltatarvikkeiden kuljettamiseen urille. Moottorikelkkailu on mahdollista ainoastaan seuran ylläpitämällä, yksityisten maanomistajien maille luvittamalla urastolla. Muina vuodenaikoina urastoa voi hyödyntää muut ulkoilijat. Seuran hoidossa on urastoa laajalla alueella Jyväskylän ympärillä noin 500 km.

Ekologinen lumetusjärjestelmä ja rinnealueen laajennus osa II (208715), Riihivuori Resort Oy, investointituki

Hakija aloitti Riihivuoren hiihtokeskuksen operaattorina marraskuussa 2021. Yhtiö sai lumetusjärjestelmän sekä hiihtokeskuskaluston nykyaikaistamiseen tukea Jyväsräiheltä. Tämä mahdollisti osaltaan ensimmäisen laskettelukauden läpiviennin onnistuneesti. Yhtiö pyrkii korjaamaan havaittuja vanhan lumetusjärjestelmän vikoja, esim. ostamalla uudet syöttöpumput pumppaamoon. Toiminnan kasvattaminen ja kansainvälistäminen edellyttää vuodesta 2017 kiinni olleiden pohjoisrinteiden avaamista ja sinne rakennetaan uusi hissi sekä lumetuspumppaamo.

Kalusteinvestointi, putkistokameralaitteisto (211731), Suomen Putkitaso Oy, investointituki

Suomen Putkitaso Oy hankkii laadukkaan putkistokameralaitteiston kiinteistöillä tehtävien viemärien kuntokartoitusten dokumentointiin. Laadukas kameralaitteisto mahdollistaa putkiston kunnan luotettavan dokumentoinnin, jonka pohjalta asiakkaalle voidaan tarjota erilaisia putkistosaneerauksen palvelupaketteja. Laadukas dokumentaatio luo asiakkaalle luotettavan ja laadukkaan mielikuvan yrityksestä ja tarjotusta palvelusta. Kyseessä on uusi, vasta perustettu yritys.

Virtaa-teemahanke (188582)

Jyväsräihin Virtaa-teemahanke innosti kylissä toimivia yhteisöjä uudenlaiseen aktiivisuuteen, olipa kyseessä oman lähiympäristön kunnostus tai mahdollisuudet virkistäytymiseen, liikuntaan tai luonnossa liikkumiseen. Alahankkeissa kohennettiin yhteisten tilojen piha-alueita, luontoretkeilykohteita, uimarantoja, ulkoliikuntapaikkoja, laavuja tai vastaavia ja hankittiin tarpeellisia harrastusvälineitä tai turvallisuutta lisääviä laitteita yhteiseen käyttöön. Hankkeen tavoitteena oli houkutella uusia yhdistyksiä hanketoimintaan ja viritellä yhdistyksiä ja asukkaita yhteistyöhön.

Myönteisen rahoituspäätöksen sai 13 alahanketta.

1. CC Picaro, Laukaa: Maastopyörät junioreille
2. Jokihaaran Pienviljelijäyhdistys, Uurainen: Warrelle Wirran
3. Keski-Suomen Ampujat, Laukaa: Ampumaharrastuksen toimintaedellytysten parantaminen
4. Lankamaan kyläseura, Laukaa: Kyläkontti Lankamaalle
5. Muuramen taideseura, Muurame: Välineet taideharrastukseen
6. Nyrölään kyläyhdistys, Jyväskylä: Nyrölään uimaranta
7. Pohjoisen Korpilahden yhteistyöyhdistys, Jyväskylä: Laavulta laavulle
8. Putkilahden Ketterä, Jyväskylä: Putkilahden harrastusmahdollisuudet
9. Sarvenperäset, Korpilahti Jyväskylä: Lintutorni, pitkospuut ja harrastusvälineet
10. Saukkolan kyläseura, Korpilahti Jyväskylä: Polku- ja latureitistö
11. Savio-Puttolan kyläyhdistys, Laukaa: Urheilukentän kunnostus
12. Vesangan kyläyhdistys, Jyväskylä: Vesangan virkistysalue
13. Ylä-Muuratjärvisseura, Jyväskylä: Urheilukentän ja ympäristön parantaminen.

Toiminta maaseuturahaston rahoituksella ELY-keskuksen kiintiöstä

Keski-Suomen Leader ryhmien yhteinen Sykettä 2 -tiedonvälityshanke päättyi vuoden 2021 lopussa. Vuoden 2022 alussa käynnistettiin uusi yhteinen tiedonvälityshanke, Keski-Suomen maaseutuviesti. Hanketta koordinoi Jyväskylä, ja muut Keski-Suomen Leader-ryhmät toimivat hankkeen osatoteuttajina.

Hankkeessa viestittiin Manner-Suomen maaseutuohjelman tuloksista ja vaikutuksista Keski-Suomessa sekä tiedotettiin uudesta vuonna 2023 alkavasta rahoituskaudesta. Eri viestintäkanavissa julkaistujen hanke- ja yritystarinoiden kautta kerrottiin rahoituksen vaikuttavuudesta. Hankkeen kautta teetettiin informatiiviset videot maaseuturahaston rahoituksesta Keski-Suomen ELY-keskuksessa ja Leader-ryhmissä. Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa julkaistiin 3 kuukauden välein yhteisiä rahoitustiedotteita, joissa nostettiin esiin yritysjakautumista saavia tahoja. Hankkeessa järjestettiin verkossa mm. suorilla facebook-lähetyksiä, joiden teemoina olivat ympäristö- ja ilmastoasiat, rakentamisen hankkeet sekä yritysrahoitus. Hankkeessa toteutettiin myös työpajat somemarkkinoinnin perusteista ja vaikuttavuusviestinnästä. Verkostoitumista edistettiin mm. järjestämällä säännöllisesti maakunnan maaseudun kehittäjien verkoston Pöllöparlamentin tapaamisia. Lisäksi osallistuttiin lukuisiin valtakunnallisiin tiedotuskampanjoihin, kuten Avoimet kylät päivään, Eurooppa-päivään ja Tee se Suomessa -lähimatkaikukampanjaan. Maaseuturahaston rahoituksen jakautumista ja vaikuttavuutta Keski-Suomessa selvitettiin tutkijan kolmen kuukauden työpanoksella. Valmistunut katsaus toimii rahoittajille sisäisenä työkaluna, jonka avulla voidaan esimerkiksi havaita rahoituksen jakautumisen mahdollisia vinoutumia ja suunnata viestintää entistä paremmin.

Maaseuturahoituksen viestintään on uudella rahoituskaudella tulossa muutoksia. Keväällä 2023 ELY-keskuksissa aloittavat uudet alueviestijät, jotka vastaavat jatkossa maakunnallisesta ohjelmaviestinnästä. Alueviestijämallin myötä Keski-Suomen maaseutuviestintään on tulossa uudet aluesivut. Jyväskylän ja muiden Keski-Suomen Leader-ryhmien yhteisten verkkosivujen uudistaminen käynnistettiin. Käytössä olleen verkkosivuston käyttäjätuki päättyi, mikä pakotti rakentamaan sivuston uudestaan. Verkkosivu-uudistuksessa otettiin myös huomioon tulevat maaseuturahaston viestinnän muutokset. Ryhmien uudet sivut avautuivat vuoden 2023 alussa.

Alun perin vuoden mittaiseksi suunniteltu Keski-Suomen maaseutuviesti -hanke sai jatkoaikaa huhtikuulle 2023 asti, koska alueviestijämallin käyttöönotto ELY-keskuksissa viivästyi.

Toiminta muulla rahoituksella

Jyväskylä on mukana Sisä-Suomen kalatalousryhmän toiminnassa, jonka hallinnoijana toimii Päijänne Leader. Sisä-Suomen kalatalousryhmän strategia vuosille 2021-2027 hyväksyttiin maa- ja metsätalousministeriössä, ja entistä suurempi rahoitus varmistui alueelle. Samalla ryhmän nimi uudistui, ja sitä kutsutaan nimellä Sisä-Suomen Kalaleader.

Sisä-Suomen Kalaleaderin visio on olla vahva kestävä kasvun kalatalouden alue vuonna 2027.

Vision mukaisesti alue on tunnettu laadukkaana kalaraaka-aineen tuottajana ja jalostajana. Alan tuotantoketjuun kuuluvien osapuolten välinen yhteistyö toimii saumattomasti keskenään sekä alan neuvonta- ja kehittäjäorganisaatioiden että vesialueiden omistajien ja viranomaisien kanssa. Alan kannattavuus on kohentunut uusien tuotantotapojen, logistiikan parantumisen ja jalostusasteen nousun seurauksena. Tämän lisäksi kalatalouden kestävä kasvun luomisessa noudatetaan Kotimaisen kalan

edistämishjelman tavoitteita ja toimintatapoja, jotka tukevat myös Kalaleaderin tavoitteita. Alueen liiketaloudellisesti kannattavat matkailukalastusyritykset tekevät läheistä yhteistyötä paikallisyhteisöjen, muiden alueen matkailuyritysten sekä ammattikalastajien kanssa. Visiossa määriteltyyn tavoitetilään päästään toteuttamalla neljää strategista toimintalinjaa:

1. Innovaatiot ja alan kehittymisen varmistaminen
2. Ympäristötoimet, muutokseen varautuminen ja resilienssi
3. Raaka-aineen saannin ja tuotannon arvon lisääminen
4. Monirahastoisuus ja asiantuntijatahojen yhteistyö

1.3. Rahoitettujen hankkeiden vaikutukset

Jyväsruihen hankkeilla edistettiin vuonna 2022 mm. ilmasto- ja ympäristöasioita, nuorten harrastustoimintaa, kyläkehittämistä sekä yritysten kasvumahdollisuuksia. Alueen hanketoiminta on ollut niin aktiivista, että myös erilaisissa kilpailuissa on tullut tunnustusta. Esimerkiksi Laukaan Äijälän kylä valittiin Keski-Suomen kyläksi 2023, ja Komppa-Seppälän tilan investointi kalankäsittelyn tuotantolaitteistoon pääsi edustamaan Suomea Euroopan maaseutuverkoston ENRD:n hankekilpailuun.

Monessa Jyväsruihen hankkeessa edistettiin ilmasto- ja ympäristöasioita. Näistä yhtenä esimerkkinä on Green Care -keskus Könkkölän Kestokulttuuria kohti kylillä ja keskustoissa -hanke. Hankkeen myötä syntyvä kestokulttuurin keskus palvelee niin yksityishenkilöitä, yhteisöjä kuin luonto-, hyvinvointi-, matkailu- ja kulttuurialan toimijoita. Hanke on edistänyt luontolähtöisten ja kestävien lähitalouden palveluiden saatavuutta ja käyttöä koko Jyvässeudulla. Hanke on ollut esimerkillinen yhteistyössä eri toimijoiden ja hankkeiden kanssa. Hankkeessa on luotu Green Care -alan yrittäjien ja toimijoiden verkosto, mikä osaltaan edesauttaa toiminnan jatkuvuutta tulevaisuudessakin. Teemaan liittyen Jyväsruihi on rahoittanut myös ProAgrian Kotitarveviljelyn kehittämishanketta. Hankkeessa on jaettu tietoa kotitarveviljelyn erilaisista mahdollisuuksista ja kannustettu omavaraisuuteen sekä ilmastoviisaisiin valintoihin.

Laukaassa ja sen sivukylillä kehitettiin mallia hävikkiruoan jakamiseen sekä lisättiin tietoisuutta hävikkiruoasta ja kestävästä kehityksestä. Kierto-hanketta toteuttava Väentupa ry jakaa kylille kauppojen lahjoittamaa hävikkiruokaa ja kuluttajatietoutta yhdessä vapaaehtoisten kanssa. Liikkuva hävikkiruokajakelu on lisännyt yhteistyötä kunnan eri toimijoiden välillä. Hankkeella on merkittävä sosiaalinen vaikutus niin vapaaehtoistyön kuin heikossa asemassa olevien osallistamisen näkökulmasta. Kierto-hankkeen toimintamalli on kiinnostanut ja sitä on esitelty muun muassa kansainvälisille vieraille. Hankkeessa luotu malli hävikkiruoan jakamiseen on siirrettävissä myös muualle.

Jyväsruihen hankkeilla edistettiin perinteiseen tapaan myös nuorten harrastusmahdollisuuksia sekä osallisuutta. Esimerkiksi Suomen nuorisoseurojen Kylätalo 2.0 -hanke on saanut kiinnostuneen vastaanoton

alueella, ja nuorten pöytäroolipeliryhmiin on riittänyt hyvin osallistujia. Hanke toimii koko Jyväsiin alueella. Hankkeeseen on sisältyntä myös digitaalisten valmennusten ikäihmisille. Hankkeessa näkyy älykkääseen kylätoimintaan liittyviä ominaisuuksia, kuten digitaalisuuden vahvistamisen ja sekä olemassa olevien tilojen käyttö uudenlaiseen toimintaan. Jyväsiin 4H-yhdistyksen Hitpointti-hankkeessa nuorten ryhmä puolestaan kokoontuu pelinkehitysvalmennukseen. Hankkeessa toteutetaan kansainvälistä yhteistyötä verkkoyhteyksin älykkään kylätoiminnan malliin. Uusia ystävyssuhteita ja kontakteja luodaan matkustamatta.

Jyväsiin rahoituksella tehtiin monipuolista ja aktiivista kyläkehittämistä. Esimerkiksi Äijälän kyläseuran Äijälän kasvuhankkeen tavoitteena on hankkia Laukaan Äijälän kylälle uusia asukkaita. Kylän tunnettuuden ja potentiaalisten uusien asukkaiden löytämiseksi laadittiin markkinointi- ja viestintäsuunnitelma sekä selvitetiin tonttikaupan myyntitapoja ja -kanavia. Loppuvuodesta 2022 Laukaan Äijälän kylä sai Keski-Suomen Vuoden Kylä 2023 -tunnustuksen. Äijälässä on toteutettu Äijälän kasvuhankkeen lisäksi monia Jyväsiin rahoittamia hankkeita, joilla on edistetty tavoitteellisesti niin kylän pito- kuin vetovoimaakin. Esim. uimarantahanke, aktiivipuisto ja paikallisen metsästysseuran lahtivajan kalustoinvestoinnit. Äijälän kylä toimii innostavana esimerkkinä monelle muulle alueen kylälle.

Yritysten investointituilla yritykset ovat päässeet laajentamaan toimintaansa. Esimerkiksi korpilahtelainen Komppa-Seppälän tilan Järki Särki -yritys on hyödyntänyt Jyväsiin rahoitusta kalanjalostuksen kehittämisessä. Yrityksen kalanjalostuksen kehittämistyö valittiin vuonna 2022 yhdeksi Suomen edustajaksi Euroopan maaseutuverkoston ENRD:n järjestämään Rural Inspiration Awards -kilpailuun. Kilpailussa oli mukana kahdeksan suomalaishanketta ja Komppa-Seppälän tila oli ehdokkaana Resilient Futures-sarjassa. Siten jo toista vuotta peräkkäin Jyväsiin rahoittama hanke pääsi kansainväliseen hankekilpailuun kilpailemaan Euroopan parhaan hankkeen tittelistä! Järki Särki valittiin Suomen vastuullisemmaksi tuotteeksi ja Komppa-Seppälä vuoden luomuyritykseksi vuonna 2022. Palkinnot osoittavat, että yrityksen kehitystyö on ollut vaikuttavaa ja laajasti arvostettua.

Muuramessa sijaitsevaa Riihivuoren laskettelukeskusta on myös kehitetty yritysten investointituilla. Riihivuori Resort Oy sai ekologisen lumetusjärjestelmän ja hiihtokeskuskaluston nykyaikaistamiseen tukea Jyväsiinheltä. Tämä mahdollisti osaltaan uudessa omistuksessa olevan hiihtokeskuksen ensimmäisen laskettelukauden läpiviennin onnistuneesti. Investoinneilla edistettiin myös vuodesta 2017 kiinni olleiden pohjoisrinteiden avaamista. Pohjoisrinteiden avaaminen kasvattaa hiihtokeskuksen toimintaa ja tuo kansainvälistymismahdollisuuksia. Investoinnit tehtiin painottaen laitteiden ympäristöystävällisyyttä.

2. Jyväsiin oma toiminta ja laatuö

Aktivointi Jyväsiin toimintarahalla

Aktivoinnin toimenpiteitä olivat Jyväsiin Leader-rahoituksen hakemista edistävä tiedotus ja markkinointi, hanketoimijoiden aktivointi, ohjaus ja neuvonta hakuvaiheessa, hankkeen aloituksessa ja maksatuksessa.

Vuonna 2022 aktivoimme asukkaita uutiskirjeillä ja hankkeisiin liittyvällä viestinnällä. Järjestimme viisi info-tai koulutustilaisuutta, joilla tavoitimme yrittäjiä ja yhdistysväkeä. Tilaisuuksia pystyttiin järjestämään helpottuneen koronatilanteen myötä jälleen lähitilaisuuksina, mutta myös etätalaisuuksia hyödynnettiin.

Jyväsruihen seitsemäs teemahanke Virtaa käynnistettiin alkuvuonna hankeinfolla Teamsissa. Hanke herätti runsaan kiinnostuksen, ja vain runsas puolet saapuneista hakemuksista voitiin rahoittaa. Valituille alatoimenpiteille järjestettiin teemahankkeen aloituskokous.

Syksyllä järjestimme Jyväällä-kiertueen, jossa aktivoimme alueen toimijoita hankesuunnitteluun ja esittelimme valmista strategiaa alueen toimijoille. Osallistujia oli Lievestuoreella 15, Säynätsalossa 13 ja Muuramessa 12. Uuraisten tilaisuus jouduttiin perumaan vähäisen ilmoittautujamäärän vuoksi.

Käynnistimme loppuvuodesta uudenlaisen hankeklubitoinnin Ladun majalla. Klubin ensimmäisessä tapaamisessa oli paikalla 22 osallistujaa eri yhdistyksistä Jyväskylältä, Laukaasta, Muuramesta ja Uraisilta. Illan aiheina olivat mm. onnistuneet hankkeet, viestintä ja osallistaminen. Tilaisuudessa hanketoimijat pääsivät itse kertomaan hankkeidensa onnistumisista sekä jakamaan parhaita kokemuksiaan viestinnästä ja osallistamisesta. Hankeklubitointia tullaan jatkamaan ja tarkoituksena on verkostoitumisen lisäksi jakaa käytännön neuvoja hanketoiminnan eri teemoihin liittyen.

Hankeklubin ensimmäinen tilaisuus sai hyvän vastaanoton osallistujilta, ja tilaisuutta arvioitiin mm. seuraavin tavoin:

- Mukava uusi toimintatapa tutustuttaa toimijoita! Tällä konseptilla voi hyvin jatkaa seuraavaan.
- Osallistava ja hyödyllinen tapaaminen!
- Hankeklubin idea on hyvä ja toteutus oli hyvä. Vaikka oli vähän aikaa, niin verkostojen luominen onnistui hetkessä, kun intressit ovat samat.
- Hyvä ajatus, tulen toistekin!

Osallistuimme myös moniin muiden järjestämiin tilaisuuksiin ja koulutuksiin, jossa toimimme esiin tietoa Leader-rahoituksesta. Toiminnanjohtaja piti puheenvuoron kestävyuden näkökulmasta Leader-työssä Päijänne biosfäärialueeksi -hankkeen työpajassa. Olimme mukana Jyväskylän Kuohun kylällä Petäjäveden, Uuraisten ja Jyväskylän maaseutualueiden yrittäjien laavukahveilla kertomassa rahoitusmahdollisuuksista. Osallistuimme yritysneuvojen verkostoitumistilaisuuteen TE-toimistolla, jossa Jyväsruihellä oli oma esittelypöytä. Pidimme puheenvuoron Jyväsruihen toiminnasta Jyväskylän kaupungin yhdistysten avustusinfossa. Toukokuussa toiminnanjohtaja vietti päivän puolalaisten kansalaistoiminnan kehittäjien kanssa Laukaassa, jossa oli mukana myös Keski-Suomen kyläasiamies. Vieraat tutustuivat muina päivinä Jyväskylän yhteisöjen talo Mataran toimintaan, Jyväskylän yliopistoon ja Jyväskylän kaupungin järjestöille tarjoamaan tukeen, ja maaseutupäivän aikana heille esiteltiin Äijälän ja Valkolan kylien sekä Väentuvan hanketoimintaa.

Toiminnanjohtaja piti puheenvuoron Älykäs kylä -keskustelutilaisuudessa Tikkalassa ja maaseutumatkailusta Suomen kylät ry:n kyläpäivillä Jyväskylässä. Laukaa kulttuurimatkailukohteena -tilaisuudessa Laukaan Tupaswillassa hankeneuvoja esitteli Leader-rahoitusta. Lähetään kylille -koulutuspäivässä Vehniän kylätalolla kerroimme Keski-Suomessa saatavilla olevasta Leader-rahoituksesta. Keski-Suomen maaseutuviesti -hankkeen ja KYT-järjestöpalveluiden kanssa yhteistyössä järjestettiin Meidän yhdistyksestäkö hankehakija -koulutus Teamsissa.

Osana aktivointia suunniteltiin omia hankkeita. Jyväsiin hallinnoimalle Keski-Suomen maaseutuviesti - tiedonvälityshankkeelle kirjoitettiin jatkoajan hankesuunnitelma ja laadittiin kustannusarvio huhtikuun 2023 loppuun. Myönteinen rahoituspäätös jatkoajasta saatiin Keski-Suomen ELY-keskuksesta joulukuussa 2022. Virtaa teemahankkeen alatoimenpiteet valittiin keväällä 2022. Myönteisen päätöksen sai 13 alahanketta.

Jyväsiin verkostojen osalta tiivistettiin yhteistyötä erityisesti Keski-Suomen liiton, Keski-Suomen yritysideo ja Keski-Suomen kylät ry:n kanssa.

Vuoden 2022 Jyväsiin tuli lähes sata tiedustelua yritys- tai hanketuista. Asiakkaita ohjattiin puhelimitse, sähköpostilla ja henkilökohtaisissa tapaamisissa asian luonteesta riippuen yhden tai useamman kerran. Neuvoimme asiakkaita tarvittaessa myös suoraan ELY-keskukseen jätettävien hakemusten kohdalla. Jyväsiin verkostossa esimerkiksi kuntien yritysneuvojat, rittäjäjärjestöt ja yhdistysten tapauksessa Keski-Suomen yhteisöjen tuki KYT ry. ohjaavat kyselyitä Jyväsiin.

Hallinto Jyväsiin toimintarahalla

Hallinnon toimenpiteitä olivat hakemusten arviointi- ja hallituskäsittely Jyväsiinissä, puoltavan päätöksen saaneiden hankkeiden ohjaus, seuranta ja arviointi, rahoitukseen liittyvä raportointi viranomaisille ja sidosryhmille. Muita hallinnon toimenpiteitä olivat toimintarahahankkeen vuosiraportointi, omien hankkeiden maksuhakemusvalmistelu, hallituksen ja työntekijöiden koulutus sekä muu hallinnosta aiheutunut työ.

Maksatusneuvontaa tehtiin viikoittain, sillä hankkeita ja yritystukia on käynnissä runsaasti. Kaikille yritystukien saajille lähetettiin rahoituspäätöksen saapumisen jälkeen ohjeet hyvään hanketoteutukseen ja maksuprosessiin. Kaikille yleishyödyllisen hankkeen toteuttajille pidettiin oma aloituskokous, jossa käytiin läpi hanketoteutuksen kannalta tärkeitä asioita, kuten maksatusta ja viestintää.

Rahoituskauden 2014-2022 koostejulkaisua tehtiin pitkälle vuoden 2022 aikana. Siirtymäkauden Toimintaraha 4 -hankkeen hakemisesta päätettiin hallituksessa, ja hankesuunnitelma ja -kustannusarvio laadittiin toimistotyönä. Hankepäätös saatiin lokakuussa.

Osallistuimme valtakunnallisiin tapahtumiin ja koulutuksiin, kuten Ruokaviraston hanke- ja yritystukien koulutuksiin. Hankeneuvoja ja yksi Jyväsiin hallitusjäsen osallistuivat kolmipäiväiseen Leader-väen työhyvinvointia lisäämään järjestettyyn HimoSaimaa -tapahtumaan Lappeenrannassa. Verkkototeutuksena järjestettiin valtakunnallinen Leader-ryhmien puheenjohtajien tapaaminen ja toiminnanjohtajien tapaaminen.

Jyväsiinistä osallistuttiin Leader-työn ajankohtaispäiville kaksi kertaa vuoden aikana. Toukokuun ajankohtaispäivät järjestettiin verkkototeutuksena. Lahden ajankohtaispäivillä syksyllä 2022 pureuduttiin uuteen rahoituskauteen ja keskusteltiin mm. yritysrahoituksesta, älykkäät kylät -toimenpiteistä, ympäristöasioista sekä viestinnästä. Toiminnanjohtaja osallistui maaseutuverkostoyksikön järjestämään Leader-taloustalutukseen.

Toiminnanjohtaja, hankeneuvoja ja tiedottaja osallistuivat syys-lokakuun vaihteessa kaksipäiväiseen Maaseutugaalaan Kurikassa. Maaseutugaala kokosi maaseudun kehittäjät eri puolilta Suomea juhlistamaan

päättävää ohjelmakautta ja sen tuloksia. Lisäksi alueella järjestettiin retkiä, joilla tutustuttiin muun muassa taidereittiin, innovatiiviseen yrittäjyyteen ja luontokohteisiin.

Jyväsiin ja Keski-Suomen maaseudun verkkosivuston palveluntuottajan Poutapilven tarjoama julkaisujärjestelmä oli tullut tiensä päähän, ja verkkosivujen uusimiseen oli pakko ryhtyä. Sen lisäksi maakunnalliseen ohjelmaviestintään oli tulossa muutoksia vuonna 2023. Näistä syistä palveluntarjoaja kilpailutettiin ja sivujen uudeksi yhteistyökumppaniksi valittiin kilpailutuksen jälkeen Artio oy. Verkkosivut rakennettiin alusta alkaen uudelle WordPress-alustalle, sivupohjan rakenne uusittiin, sivuille tuotettiin materiaalia tulevaa rahoituskautta varten ja vanhoilta sivuilta siirrettiin tarpeelliset aineistot talteen. Vanhat verkkosivut lakkasivat toimimasta ja uudet avautuivat vuoden 2023 alussa.

ELY-keskuksen ja Jyväsiin vuosittainen kumppanuuskeskustelu järjestettiin alkuvuodesta. ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien yhteistyötapaaminen järjestettiin marraskuussa Korpilahdella Vaarunhovissa. Jyväsiin oli järjestelyvastuussa tilaisuudesta. Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien yhteistyösopimus kaudelle 2023-2027 laadittiin yhteistyössä. Samoin keskinäisiä virtuaalisia aamukahveja järjestettiin säännöllisesti. Lisäksi Keski-Suomen Leader-ryhmien kesken kokoonnuttiin säännöllisesti. Osallistuimme Keski-Suomen maaseudun alueellisen kehittämissuunnitelman täydentämiseen CAP-kaudelle 2023-2027. Toiminnanjohtaja valittiin Keski-Suomen edustajaksi valtakunnalliseen Leader-jaostoon.

Marraskuussa järjestettiin Jyväsiin hallituksen kehittämisilta, jossa suunniteltiin uuden rahoituskauden hankkeiden ja yritystukien valintakriteereitä sekä -prosessia, Jyväsiin omaa hanketoimintaa ja hallitustyöskentelyn kehittämistä.

Puheenjohtajat pitivät kehittämiskeskustelut yhteisen luontoretken yhteydessä kaikille työntekijöille kesällä 2022. Henkilökunnan pikkujoulut järjestettiin joulukuussa.

Henkilökunnan kouluttautumiseen haluttiin panostaa ammattitaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Toiminnanjohtaja ja hankeneuvoja aloittivat yritysneuvojan ammattitutkinnon opinnot Gradialla ja suorittivat Kyläkoutsi-opintokokonaisuuden. Henkilökunta osallistui myös muihin mm. yritysneuvojille suunnattuihin koulutuksiin ja webinaareihin sekä kehittämistyön kannalta oleellisiin rahoitus- ja ajankohtaiswebinaareihin.

Valmistelutukihankkeen toiminta

Valmistelimme Jyväsiin uutta paikallisen kehittämisen strategiaa rahoituskaudelle 2023–2027 valmistelutukihankkeessa. Strategiatyö painottui alkuvuoteen, sillä maa- ja metsätalousministeriön ohjeiden mukaan toisen vaiheen hakemus Leader-ryhmäksi tuli jättää kesäkuussa. Tammi-maaliskuussa järjestimme hallituksen kanssa kolme työpajaa, joissa aiheina olivat strategian kärkien valitseminen, strategian painopisteet sekä strategian tavoitteet ja toimenpiteet. Työpajoissa hyödynnettiin syksyn 2021 työpajojen tuloksia, joissa olimme osallistaneet alueen yhdistyksiä, yrittäjiä ja muita toimijoita strategian valmisteluun. Strategiaan liittyen panostimme vaikuttavuustyöhön työstämällä Jyväsiin painopisteille vaikuttavuustavoitteet.

Järjestimme loppukevällä alueen yhdistyksille, yrityksille ja sidosryhmillemme kuulemiskierrokset, joissa alueen toimijoilla oli mahdollisuus päästä kommentoimaan strategialuonnosta. Yhdistys- ja asukasillassa (24 osallistujaa) ja yrittäjien illassa (21 osallistujaa) esittelimme ja työstimme strategialuonnosta. Lisäksi esittelimme strategialuonnosta yhteistyökumppaneillemme ELY-keskuksessa, ja rajasimme yhteistyössä

rahoitusalueen ulkopuolelle jäävän kaupunkialueen karttarajauksen. Jyväsiin alueen kuntien yhteyshenkilöiden kanssa järjestettiin luonnoksen esittelytilaisuus. Keski-Suomen liiton kanssa pidettiin kahdenvälinen palaveri Jyväsiin strategialuonnoksen äärellä. Näiden yhteistyötapaamisten ja strategiakuulemiskierrosten jälkeen strategian hiontaa jatkettiin hallituksen ydinjoukon kanssa järjestetyssä tapaamisessa.

Jyväsiin hallitus hyväksyi pitkään valmistellun strategian kokouksessaan Nyrölan kylätalolla 15.6.2022, ja se lähetettiin maa- ja metsätalousministeriöön 22.6.2022. Strategian nimeksi tuli Jyväällä – Jyväsiin paikallinen kehittämissstrategia 2023–2027. Kuvassa Jyväsiin puheenjohtaja Heli Peltola yhdessä toimiston väen kanssa iloitsee strategian valmistumisesta.

Keski-Suomen maaseutuviesti -hankkeen toiminta

Keski-Suomen maaseutuviesti -hankkeessa viestittiin maaseuturahoituksesta ja sen vaikuttavuudesta Keski-Suomessa. Jyväsiin hallinnoi tätä Keski-Suomen Leader-ryhmien yhteistä hanketta, jossa kaikki ryhmät ovat myös osatoteuttajina. Hankkeessa kirjoitettiin runsaasti yritys- ja hanketarinoita Leader-ryhmien yhteiselle verkkosivustolle, ja tehtiin videoita hankkeista ja myös Leader-ryhmien ja ELY-keskuksen tarjoamasta rahoituksesta. Sen lisäksi järjestettiin erilaisia aktivointitilaisuuksia.

Maakunnallisen hanketoimijoiden foorumin, Pöllöparlamentin koollekutsuminen oli maaseutuviesti-hankkeen viestijän vastuulla, ja verkosto kokoontuikin viisi kertaa vuoden 2022 aikana. Jyväsiin toimintaa ja rahoitusta esiteltiin Pöllöparlamentin vaihtuville osallistujille säännöllisin väliajoin.

Hankkeessa järjestettiin Viesti vaikuttavuudesta -webinaari ja Kysy rakentamisen hankkeista – ja Kysy yritysrahoituksesta -infotilaisuudet sekä Somemarkkinoinnin perusteet pienryrittäjille ja yhdistyksille -koulutus. Syyskuussa pidetyssä viestintäfoorumissa kerrottiin maaseutuohjelman valtakunnallisesta viestinnästä ja hankkeiden vaikuttavuudesta uudella rahoituskaudella. Jyväsiin esitteli tilaisuudessa uuden strategiansa painopisteitä.

Keski-Suomen maaseutuviesti -hankkeessa järjestettiin myös livelähetys, jonka teemana oli ympäristö- ja ilmastoasiat tulevalla rahoituskaudella. Jyväsiin oli vastuussa teemainfon järjestämisestä, joten toiminnanjohtaja veti tilaisuutta ja hanketyöntekijä piti esityksen kestävästä hankeratkaisuista. Tiedottaja osallistui valtakunnallisen viestintäverkoston tapaamiseen Tampereella.

Laatutyö ja toiminnan arviointi

Laatukäsikirja ohjaa Jyväsiin toimiston työskentelyä. Sen päivitys tulee ajankohtaiseksi uuden rahoituskauden alkaessa vuonna 2023.

ELY-keskuksen kanssa vuosittain pidettävän kumppanuuskeskustelun tuloksena voidaan todeta, että Jyväsiin hallituksen toiminta on linjakasta, ja toimistolla on hyvä hallinnollinen osaaminen mitä tulee hakemusten ohjaukseen, lausuntoihin ja maksatusneuvontaan.

3. Jyväsihi alueensa kehittäjänä

Kuluneena vuonna panostettiin erityisesti tulevaisuuteen ja tulevan rahoituskauden valmisteluun. Alueen asukkaita ja Jyväsihin sidosryhmiä osallistettiin tulevan rahoituskauden strategian valmistelussa monin tavoin. Osana strategiatyötä Jyväsihin verkostot kuvattiin ja analysoitiin. Keväällä järjestettiin useita keskusteluja sidosryhmien kanssa, ja suunniteltiin yhteistyötä alueen kehittämiseksi tulevalla rahoituskaudella. Verkostojen analysointi ja tapaaminen oli suureksi avuksi strategian valmistelussa, ja hyvää yhteistyötä jatketaan strategian mahdollisimman tehokkaaksi toteuttamiseksi.

Jyväsihi osallistui vuonna 2022 Sisä-Suomen Kalaleaderin, Keski-Suomen ruokaverkoston ja Keski-Suomen hallituspartnerit ry:n Hallitukset töihin! -hankkeen ohjausryhmien työskentelyyn.

Jyväsihin hallinnoima Keski-Suomen Leader-ryhmien yhteinen Keski-Suomen maaseutuviesti -hanke aloitti vuoden 2022 alussa. Vuoden mittaiseksi suunniteltu hanke sai jatkoaikaa huhtikuulle 2023 asti. Myönteinen rahoituspäätös jatkoajasta saatiin Keski-Suomen ELY-keskuksesta joulukuussa 2022.

4. Tavoitteet vuodelle 2023

Uusi maaseuturahaston rahoituskausi 2023–2027 käynnistyy kevään mittaan. Uuden EU-rahoituskauden varat tulevat haettaviksi sen jälkeen, kun maa- ja metsätalousministeriö on saanut valmiiksi niihin liittyvän kansallisen lainsäädännön ja Ruokavirasto on toteuttanut lainsäädännön edellyttämät muutokset tietojärjestelmiin ja ohjeistukseen.

Rahoituskauden uusista tukimuodoista ja Jyväsihin strategiasta viestitään sekä viedään aktiivisesti tietoa kentälle. Siten yritys- ja hanketoimijat pääsevät suunnittelemaan hankkeita ja hakemaan rahoitusta heti, kun se on mahdollista.

Hankeklubitoimintaa jatketaan. Tarkoituksena on, että alueen hanketyöntekijät pääsevät jakamaan kokemuksia keskenään, luomaan yhteistyöverkostoja ja kuulemaan hankkeiden toteutuksen kannalta ajankohtaisista teemoista. Ajankohtaiset teemat voivat liittyä esimerkiksi yhteistyöhön hanketoiminnassa, älykkäät kylät -toimenpiteisiin tai hankesuunnitteluun.

Yritysten aktivointia tehdään monin tavoin, esimerkiksi järjestämällä omia infotilaisuuksia, osallistamalla yhteisten tilaisuuksien toteutukseen, menemällä mukaan yhteistyökumppanien järjestämiin tilaisuuksiin ja pitämällä yritystukiklinikoita alueella.

Vuoden 2023 aikana Jyväsihin hallitus linjaa tulevan rahoituskauden toimintaa ja laatii valintakriteerit rahoitettavien hankkeiden valintaan. Kouluttautuminen uuden rahoituskauden tukimuotoihin ja niiden myöntämisen ehtoihin on tärkeä tavoite vuodelle 2023.

Tavoitteena on myös hakea ulkopuolista rahoitusta Jyväsihin omaan hanketoimintaan.

5. Yhdistys ja sen toiminta ja resurssit

Yhdistyksen varsinaista toimintaa vuoden aikana oli sääntömääräisten asioiden hoitaminen. Jäsenistöä ja muita alueen toimijoita tiedotettiin toiminnasta sähköpostitse, tapahtumissa, uutiskirjeillä ja yhdistyksen verkkosivuilla, Facebookissa ja Instagramissa.

Vuoden alkupuoli vietiin läpi vanhan hallituksen voimin. Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 31.3.2022, ja yhdistykselle valittiin hallitus 31.3.2023 saakka. Hallituksen puheenjohtajana jatkoi Laukaan kunnan viestintäpäällikkö Heli Peltola ja varapuheenjohtajana Jyväskylän kestävä kehitys JAPA ry:n edustaja Anna Sarkkinen. Hallitukseen saatiin kuusi uutta jäsentä.

Hallitus 1.4.2022 alkaen

Kunta	Varsinainen	Varajäsen
Jyväskylä, asukas	Päivi Pylkkänen	Tarja Hyvönen, Sirkku Laurila (toimivat Jyväskylän ja Laukaan asukasedustajien varajäseninä)
Jyväskylä, yhteisö	Anna Sarkkinen, varapj.	Reena Laukkanen-Abbey
Jyväskylä, kunta	Tapani Kalenius	Jari Tuukkanen (uusi)
Laukaa, asukas	Annika Pulkkinen	
Laukaa, yhteisö	Kirsi Tuovinen	Marjut Arkko
Laukaa, kunta	Heli Peltola, pj.	Kristiina Itäranta
Muurame, asukas	Martti Hietanen	Luka Lindqvist (uusi)
Muurame, yhteisö	Elina Tammivuori	Niko Leskinen
Muurame, kunta	Jari Raulo (uusi)	Jenni Ahvenlampi
Uurainen, asukas	Niina Piesala	
Uurainen, yhteisö	Micaela Raudasoja (uusi)	Sari Kalho (uusi)
Uurainen, kunta	Olli Humalajoki	Satu Nieminen (uusi)

Vuosikokoukseen osallistui 11 henkilöä. Yhdistyksen sihteeriksi valittiin edellisen vuoden tapaan Jenni Tiainen ja rahastonhoitajana jatkoi Leena Karjalainen. Vuosikokous vahvisti hallituksen kokouspalkkiot ja puheenjohtajien vuosipalkkiot vuodelle 2022. Puheenjohtaja Heli Peltola hoitaa tehtävää osana Laukaan viestintäpäällikön työtään.

Jyväsiin liittyi vuonna 2022 kaksi uutta jäsentä. Jäseniä oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 263, joista yhteisöjäseniä oli 122 ja henkilöjäseniä 141. Jäsenmaksun maksaneita jäseniä oli 34 kpl. Keräämme jäseniltä liittymisjäsenmaksun (10 € henkilöjäseneltä ja 20 € yhteisöltä) ja vuosittaisen, vapaaehtoisen jäsenmaksun.

Hallituksen järjestäytymisen yhteydessä järjestettiin Ekstranet ja Leader-työn perusteet -koulutus, jossa käytiin läpi myös yhdistyksen talouden ja hallinnon toimintaohjeet, hakemusten käsittelyyn liittyvät esteellisyysasiat ja hankekäsittelyyn liittyvät arviointimenetelmät. Hallituskokouksia pidettiin vuoden aikana kahdeksan kappaletta, joista kaksi pelkästään Teams-sovelluksella ja neljä hybridimuotoisena paikan päälle kokoontuen ja Teams-sovelluksella. Kesäkuussa hallitus kokoontui Nyrölätalolla, elokuussa Kuusan nuorisoseuran talolla ja joulukuussa Ylä-Muuratjärven kylätalolla. Muutoin kokoukset pidettiin Voimalla Business Parkissa, jossa myös Jyväsiin toimisto on. Eri kylätaloilla pidetyt kokoukset tarjoavat hallitukselle hienon mahdollisuuden kuulla kyläläisten kokemuksia hanketoteutuksesta ja heidän tarpeitaan tulevaan.

Vaikka etäkokouksiin on helppo osallistua, ovat kokoontumiset eri puolella aluetta toisella tapaa antoisia ja innostavia.

Jyväsiin hallitusjäsenet tiedottavat toiminnasta omien sidosryhmiensä kautta paikallisesti kyliä, yrittäjiä tai muita toimijoita ja antavat tietoa muun muassa kunnallisen virkamiesvalmistelun tai kunnanhallituksen päätöksenteon tueksi.

Yhdistyksen henkilöstö

Yhdistyksen vakituisina työntekijöinä jatkoivat toiminnanjohtaja Leena Karjalainen ja hankeneuvoja Jenni Tiainen. Minna Karjalainen työskenteli hanketyöntekijänä toimintara- ja valmistelutukihankkeissa. Virpi Heikkinen työskenteli tiedottajana Jyväsiin hallinnoimassa Keski-Suomen maaseutuviesti -hankkeessa. Kari Virtanen työskenteli tutkijana Keski-Suomen maaseutuviesti -hankkeessa kolmen kuukauden ajan.

Henkilöstön esimiehenä toimii toiminnanjohtaja, ja toiminnanjohtajan esimiehenä puheenjohtaja. Työn valvonnassa ja seurannassa noudatetaan yhteisesti sovittuja käytäntöjä. Henkilöstölle on tehty tehtäväkuvaukset. Yhdistyksen toimitilat ovat Voimala Business Parkissa, jossa on vuokrattuina kaksi toimistohuonetta ja arkistovarasto.

Puheenjohtajat ja työntekijät kokoontuivat aina ennen hallituskokousta toimistokokoukseen, joissa käytiin läpi henkilöstöasiat, hyväksyttiin työaikaseurannat ja tulevat työmatkat. Kokouksissa valmisteltiin hankkeiden toimenpiteitä ja käytiin läpi taloustilannetta ja maksujen etenemistä sekä vireille jätettyjen hakemusten valmistelua. Kokousmuistiot vietiin tiedoksi hallitukselle, minkä ansiosta hallitus pysyy ajan tasalla henkilöstöasioista ja yhdistyksen tilanteesta.

Toiminnan rahoitus ja taloustilanne

Vuonna 2022 toteutettiin viimeistä vuotta Yritteliäät kylät 2020-strategiaa, jonka julkinen rahoitus tulee Manner-Suomen maaseudun kehittämissuohjelmasta ja alueen kunnilta. Strategiaa toteutettiin rahoittamalla strategian painopisteitä tukevia ja toteuttavia yhdistysten ja yritysten hankkeita sekä oman hanketoiminnan kautta.

Jyväsiin valinta ohjelmakauden 2014-2020 Leader-ryhmäksi vahvistui 21.1.2015 ja sopimus ohjelman toteuttamisesta on solmittu huhtikuussa 2015. Kuntien rahoitussuohmukset on annettu vuosille 2014-2020 ja vuonna 2020 tehdyillä päätöksillä korotettuna siirtymäkaudelle 2021-2022 sekä tulevalle rahoituskaudelle vuoden 2027 loppuun saakka. Lisäksi hankkeiden toteuttajat ja yritykset sijoittavat kehittämiseen merkittävän panoksen omaa rahaa ja vastikkeetonta talkootyötä.

Jyväsiin Toimintara 1-, Toimintara 2-, Toimintara 3- ja Toimintara 4 -hankkeille on tehty rahoituspäätökset Maaseutuvirastossa. Hankkeiden kokonaisrahoitus vuosille on 1 097 294,47 €. Hankkeita on toteutettu vuodesta 2015 alkaen, ja viimeisen Toimintara 4 -hankkeen turvin huolehditaan rahoituskauden 2014-2022 sulkemisesta aina vuoden 2025 huhtikuuhun saakka. Strategian valmistelua varten haettiin vuonna 2021 Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti Valmistelutukihanketta, johon sidottiin siirtymäkauden toimintarahan valtuudesta 74 640 €. Vuoden 2022 alusta Jyväsiin koordinoi Keski-Suomen Leader-ryhmien yhteistä tiedonvälityshanketta Keski-Suomen maaseutuviesti. Yhteensä oman

rahoituskehyksen ulkopuolista rahoitusta on saatu 959 178 euron verran vuosina 2015-2022. Käynnistettyjen teemahankkeiden koordinointiin oli vuosille 2015-2022 sidottu 120 500 euroa ja oman ÄLYILO-hankkeen toteuttamiseen 44 992 €.

Yhdistyksen perustoiminnan rahoitus koostuu jäsenmaksuista ja korkotuotoista. Yhdistystoiminnan menoja ovat lähinnä vuosikokouksen kulut ja sellaiset kulut, jotka eivät ole hyväksyttäviä käynnissä olevissa hankkeissa. Vuonna 2022 koko toiminnan kulut olivat 289 161,60 €. Yhdistyksen taloustilanne on vakaa. Omien hankkeiden rahoituksessa flat rate -malli on toimiva, ja sen seurauksena tilinpäätös näyttää ylijäämää.

Yhdistyksen taloushallinnon hoitaa Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -osuuskunta. Tilintarkastajina toimii Tilintarkastus Riuttanen Oy ja SYS Audit Oy.

Vuosikertomuksen hyväksyntä 22.2.2023

Jyväskylän hallitus

Jenni Ahvenlampi
Marjut Arkko
Martti Hietanen
Olli Humalajoki
Tarja Hyvönen
Kristiina Itäranta
Tapani Kalenius
Sari Kalho
Reena Laukkanen-Abbey
Sirkku Laurila
Niko Leskinen

Luka Lindqvist
Satu Nieminen
Heli Peltola
Niina Piesala
Annika Pulkkinen
Päivi Pylkkänen
Micaela Raudasoja
Jari Raulo
Anna Sarkkinen
Elina Tammivuori
Kirsi Tuovinen
Jari Tuukkanen

Liite 1. Jyväskylän toteutuneet aktivointi-, viestintä- ja muut toimenpiteet 2022

Aktivointi-, viestintä, koulutus- ja muut toimenpiteet	Tavoite	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Lisätieto
Oma aktivointi- tai infotilaisuus	15	9	10	10	6	7	3	10	10	Virtaa-teemahanke-info, Jyväskylä-aktivointi-tilaisuudet 3 kpl, Hankeklubi. Yhdistys- ja asukasilta, yrittäjien ilta ja kolme sidosryhmäpalaveria strategiaprosessissa.
Osallistujista	800	218	133	129	30	28	140	130	137	
• miehiä	400	106	67	52	17	15	70	60	59	
• naisia	400	112	66	77	13	13	70	70	78	
• nuoria	1000	25		3	1	2				
Muiden järjestämät infot	10	10	9	14	6	14	3	7	12	Yritysneuvojen verkostoitumistilaisuus, Yrittäjien lauvukahvit, Jkl kaupungin avustusinfo, Suomen kylät: Älykäs kylä - keskustelutilaisuus ja Kyläpäivät, Laukaa kulttuurimatkailukohteena-tilaisuus, Lähetään kylille - ja Meidän yhdistyksestäkö hankehakija - koulutukset. Ympäristö- ja ilmastoteema -live Facebook, K-S maaseutuviesti -hankkeen viestintäfoorumi, 2 Pöllöparlamenttia
Osallistujista	300	295	244	268	277	456	65	160	345	
• miehiä	300	116	115	139	133	216	30	80	155	
• naisia	200	179	129	129	144	240	35	80	190	
• nuoria										
Hakijoiden neuvontatilaisuus	150	62	41	56	25	26	22	28	21	Puhelimitse tehdään paljon ohjausta, joka ei ole mukana näissä luvuissa.
Jäsenmäärä	300	220	234	244	246	253	259	262	263	Uusia jäseniä 2 kpl
Leader-työn arvioinnit ja selvitykset	4	-		1	1	-	-	1	-	
• Leader-ryhmien ristiinarviointi	1 vuodessa	1	1		1			1		
Lehtiartikkelit tai jutut	100	20	55	40	35	45	41	42	43	Alueen 4 paikallislehteä
Uudet yhteistyökumppanit	20	3	5	3	6	6	1	1	1	Puolalainen kansalaiskehittämisen ryhmä
Hallituksen ja työntekijöiden koulutukset		2	1	2	3	2	1	1	3	Hallituksen koulutus, vakituisten työntekijöiden oppisopimus-koulutus ja Kyläkoutsikoulutus
Uutis- ja kuntakirjeet		5	6	6	6	6	6	7	6	5 uutiskirjettä, 1 kuntakirje
Muulla rahoituksella toteutetut yhteistyöhankkeet	3-5 kpl	1	2	1	1	1	1	1	1	Keski-Suomen maaseutuviesti - tiedonvälityshanke K-S Leader-ryhmien kanssa

Liite 2. Keski-Suomen ELY-keskuksesta viranomaispäätöksen vuonna 2022 saaneet

Usean kunnan alueella toimivat hankkeet

Hallitus käsitteli ja puolsi vuonna 2022 neljää koko Jyväskylän alueella tai useammassa kunnassa toimivaa hanketta. Lisäksi hyväksyttiin Virtaa-teemahankkeen alahankkeet, jotka on esitelty toteutuskuntien listauksissa. Kaikki hankkeet saivat tukipäätöksen Keski-Suomen ELY-keskuksesta, samoin kaksi edellisvuonna puollettua hanketta.

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus	Hankkeen kokonaisrahoitus
IkiOma Ikä ry	IkiOma ArkiLuonto – luonto, lähiajattelu ja yhteisöt ikääntyvien hyvinvoinnin tukena Toteutusalue: Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Uurainen	83 611,00	83 611,00
Suomen Nuorisoseurat	Kylätalo 2.0 Toteutusalue: Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Uurainen	72 869,59	85 728,93
Lumikiittäjät ry	Moottorikelkan ja reittihöylän hankinta Toteutusalue: Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Uurainen	10 125,00	20 250,00
Jyvässeudun 4H-yhdistys	Find your nature Toteutusalue: Jyväskylä ja Muurame	63 720,21	74 964,95

Usean kunnan alueella toimivat hankkeet, joita on puollettu vuonna 2021, tukipäätös Keski-Suomen ELY-keskuksesta vuonna 2022

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus	Hankkeen kokonaisrahoitus
ProAgria Keski-Suomi	Kotitarveviljelyn kehittäminen Toteutusalue: Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Uurainen	61 809,15	72 716,65
Jyvässeudun 4H-yhdistys	Hitpointti Toteutusalue: Jyväskylä ja Muurame	96 652,53	113 708,86

Jyväskylä

Käsittelyssä vuonna 2022 oli yhteensä neljä hakemusta, joista kolmea puollettiin rahoitettaviksi. Puolletuista hakemuksista yksi oli yrityksen investointituki, yksi yleishyödyllinen investointihanke ja yksi yleishyödyllinen kehittämishanke. Virtaa-teemahankkeessa rahoitettiin Jyväskylään seitsemän alahanketta. Kahta yrityshanketta puollettiin Jyväsiin hallituksessa vuonna 2021 aikana ja ne saivat myönteisen tukipäätöksen Keski-Suomen ELY-keskuksesta vuonna 2022. Jyväskylässä toimii lisäksi kuusi Jyväsiinestä rahoitettua, usean kunnan alueella toimivaa hanketta.

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus €	Hankkeen kokonaisrahoitus €
Jyväskylän Freestyle seura r.y.	Action Sports Park Jyväskylä	52 993,25	62 345,00
Akva Filter Oy	Koy Säynätsalon Saunatie 2	4 920,00	24 600,00
Pohjoisen Korpilahden yhteistyöyhdistys	Hangasjärvi varautuu talveen	7 500,00	15 000,00

Virtaa-teemahankkeessa rahoitetut alahankkeet

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus €	Hankkeen kokonaisrahoitus €
Nyrölan kyläyhdistys	Nyrölan uimaranta	9 000,00	15 000,00
Putkilahden Ketterä	Putkilahden harrastusmahdollisuudet	1 802,34	3 003,90
Pohjoisen Korpilahden yhteistyöyhdistys	Laavulta laavulle	6 883,56	11 472,60
Saukkolan kyläseura	Polku- ja latureitistö	6 000,00	10 000,00
Sarvenperäset	Lintutorni, pitkospuut ja harrastusvälineet	3 358,13	5 596,88
Vesangan kyläyhdistys	Vesangan virkistysalue	8 018,19	13 363,65
Ylä-Muuratjärvisseura	Urheilukentän ja ympäristön parantaminen	2 040,00	3 400,00

Puollettu vuonna 2021, tukipäätös Keski-Suomen ELY-keskuksesta vuonna 2022

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus €	Hankkeen kokonaisrahoitus €
YMIS Panimo Oy	Ymis Panimo Oy investointi	3 613,69	18 068,43
Komppa Marja Kristiina	Kalanjalostuksen toiminnan tehostaminen	23 126,80	115 634,00

Laukaa

Käsittelyssä vuonna 2022 oli neljä hakemusta, joista kolmea puollettiin rahoitettavaksi. Puolletuista hakemuksista yksi oli yrityksen investointituki ja kaksi yleishyödyllistä kehittämishanketta. Lisäksi Virtaa-teemahankkeessa rahoitettiin Laukaaseen 4 alahanketta. Yksi kehittämishanke, jota puollettiin Jyväskiin hallituksessa vuonna 2021, sai tukipäätöksen ELY-keskuksesta kuluneena vuonna. Laukaassa toimii lisäksi neljä Jyväskiin rahoitettua, usean kunnan alueella toimivaa hanketta.

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus €	Hankkeen kokonaisrahoitus €
Suomen Putkitaso Oy	Kalustoinvestointi, putkistokameralaitteisto	2 431,62	12 158,10
Team LKP	Laadukas harrastajapolku	18 700,00	22 000,00
Väentupa	Kiertotaloutta kyliin, Kierto-hanke	53 621,61	63 084,25

Virtaa-teemahankkeessa rahoitetut alahankkeet

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus €	Hankkeen kokonaisrahoitus €
CC Picaro	Maastopyörät junioreille	7 500,00	12 500,00
Keski-Suomen Ampujat	Ampumaharrastuksen toimintaedellytysten parantaminen	8 996,40	14 994,00
Lankamaan kyläseura	Kyläkontti Lankamaalle	5 532,00	9 220,00
Savio-Puttolan kyläyhdistys	Urheilukentän kunnostus	4 044,00	6 740,00

Puollettu vuonna 2021, tukipäätös Keski-Suomen ELY-keskuksesta vuonna 2022

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus €	Hankkeen kokonaisrahoitus €
Laukaan kunta	Peurunka-Kuusaa pyöräreitit	48 235,50 josta Jyväskiin kautta 25 082,46 ja loput kunnan suoraa rahoitusta	48 235,50

Muurame

Käsittelyssä vuonna 2022 oli yhteensä kolme hakemusta, joista yksi yrityksen investointi sai myönteisen hankepäättöksen. Lisäksi Virtaa-teemahankkeessa rahoitettiin Muurameen yksi alahanke. Muuramessa toimii kuusi Jyväsriihestä rahoitettua, usean kunnan alueella toimivaa hanketta. Kahta yrityshanketta ja yhtä kehittämishanketta puollettiin Jyväsriihen hallituksessa vuonna 2021 ja ne saivat myönteisen tukipäättöksen Keski-Suomen ELY-keskuksesta vuonna 2022.

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus €	Hankkeen kokonaisrahoitus €
Riihivuori Resort Oy	Ekologinen lumetusjärjestelmä ja rinnealueen laajennus, osa II	15 704,20	78 521,00

Virtaa-teemahankkeessa rahoitetut alahankkeet

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus €	Hankkeen kokonaisrahoitus €
Muuramen taideseura	Välineet taideharrastukseen	1 948,30	3 247,17

Puollettu vuonna 2021, tukipäättös Keski-Suomen ELY-keskuksesta vuonna 2022

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus €	Hankkeen kokonaisrahoitus €
Riihivuori Resort Oy	Ekologinen lumetusjärjestelmä ja kalusto, osa I	18 738,20	93 691,00
Barasmainos ky	Garmentjet 760	4 840,00	24 200,00
Muuramen Taideseura	Franssilan uudet työpajat	8 290,00	9 752,94

Uurainen

Uuraisille rahoitettiin yksi Virtaa-teemahankkeen alahanke.

Kahden yrityksen investointihankkeita puollettiin Jyväskylän hallituksessa vuonna 2021, ja ne saivat myönteisen tukipäätöksen Keski-Suomen ELY-keskuksesta vuonna 2022. Uuraisilla toimii neljä Jyväskylästä rahoitettua, usean kunnan alueella toimivaa hanketta.

Virtaa-teemahankkeessa rahoitetut alahankkeet

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus €	Hankkeen kokonaisrahoitus €
Jokihaaran Pienviljelijäyhdistys	Warrelle Wirran	6 877,08	11 461,80

Puollettu vuonna 2021, tukipäätös Keski-Suomen ELY-keskuksesta vuonna 2022

Hakija	Hankkeen nimi	Julkinen rahoitus €	Hankkeen kokonaisrahoitus €
Trail It	Trail It Garage	38 468,60	192 343,00
Moisio Laura Matilda	Maatilamatkailu	39 838,40	199 192,00

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 22 pages before this page

Dokumentet inneholder 22 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 22 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 22 sider før denne side

Detta dokument inneholder 22 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende